

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ В АПК»

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	Спеціальність Н1 Агрономія Освітня (освітньо-професійна) програма Насінництво і насіннєзнавство
Курс, семестр	Курс- 1, семестр - 1
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 3,0 Загальна кількість годин – 90 год., із яких: - лекції – 16 год.; - практичні – 14 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова(и) викладання	державна
ННІ / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра підприємництва і права
Контактні дані розробника(ів)	Викладач: Писаренко Світлана , к.с.-г.н., доцент Контакти: ауд. 484 (навчальний корпус 4) svitlana.pysarenko@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/volkova-nelya-vasylivna
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню: «Правознавство», «Економіка підприємства».
Компетентності	<i>загальні:</i> ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК4. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК5. Здатність розробляти проекти та управляти ними. <i>спеціальні:</i> СК2. Здатність аналізувати та оцінювати сучасні проблеми, перспективи розвитку та науково-технічну політику в сфері агрономії. СК5. Здатність розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах на основі спеціалізованих концептуальних знань, що включають сучасні наукові здобутки у сфері агрономії.
Програмні результати навчання	РН3. Розробляти і реалізовувати економічно значущі виробничі і дослідницькі проекти в сфері агрономії з урахуванням наявних ресурсів та обмежень, технічних, соціальних, правових та екологічних аспектів. РН7. Розробляти та реалізовувати проекти екологічно безпечних прийомів і технологій виробництва високоякісної продукції рослинництва з урахуванням особливостей агроландшафтів та економічної ефективності.

	РН8. Управляти робочими процесами, які є складними, непередбачуваними, приймати ефективні рішення, оцінювати та порівнювати альтернативи, аналізувати ризики РН11. Здійснювати бізнесове проєктування та маркетингове оцінювання виконання і впровадження інноваційних розробок. РН12. Добирати оптимальну стратегію господарювання в агрономії, у тому числі за нечіткості цілей та невизначеності умов.
--	--

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДОСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

ОК передбачає набуття загальних компетентностей та комплексу соціальних навичок (soft skills), притаманних сучасному фахівцю: здатність до абстрактного мислення, пошук та аналіз інформації, спілкування з представниками інших професійних груп, робота в науковому контексті, долучення до професійної діяльності тощо. Формуванню навичок soft skills в межах освітньої компоненти сприяють сучасні методи й прийоми навчання, де ведеться робота в команді, що мотивує здобувачів вищої освіти до ініціативності, креативності, уміння управляти конфліктами, діяти соціально відповідально та свідомо, самоорганізації, виховання потреби систематичного оновлення своїх знань для їх практичного застосування, формування умінь організаторської діяльності. Соціальні навички формуються також і під час проведення студентських наукових конференцій, участі у засіданнях гуртків, круглих столах, громадських заходах тощо.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сформувати у здобувачів вищої освіти системного рівня теоретичні знання і практичні навички, необхідні для ефективної організації та ведення підприємницької діяльності в агропромисловому комплексі (АПК), приймати управлінські рішення в сфері бізнесу, економіки, маркетингу, та розробляти пріоритетні напрямки їх розвитку: володіти методами наукового дослідження і обґрунтованого підходу до вирішення складних питань створення і ведення господарства аграрної сфери в умовах ринку, на засадах приватної власності на землю і майно, вести господарську діяльність, з метою підвищення ефективності та прибутковості створеного бізнесу.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Поняття, предмет і методи дисципліни «Організація підприємницької діяльності в АПК».

Тема 2. Значення, принципи, сутність підприємництва, та його сучасні організаційні форми.

Тема 3. Характеристика виробничих систем АПК, на засадах сталого розвитку

Тема 4 Організаційні-економічні процеси використання земельних ресурсів.

Тема 5. Організаційні-економічні процеси використання трудових ресурсів.

Тема 6. Організація основних виробничих процесів в рослинництві

Тема 7. Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку підприємницької діяльності в галузі рослинництва.

Тема 8. Організація забезпечення якості та конкурентоспроможності продукції, та вивчення ринку.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- за джерелом знань

словесні методи: лекція, розповідь-пояснення; бесіда;

наочні методи: ілюстрування;

практичні методи: вправи; практичні завдання; робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, підготовка реферату,

- за ступенем керівництва

методи самостійної роботи вдома: завдання самостійної роботи

робота під керівництвом викладача: виконання практичних завдань

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

створення ситуації інтересу; ситуації новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації; метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти.

3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання:

інтерактивні методи: дискусії, диспути, проектування професійних ситуацій;

комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій;

дистанційне навчання.

4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

методи усного контролю: обговорення теоретичних питань, доповіді;

методи письмового контролю: письмове виконання практичних завдань та завдань самостійної роботи;

комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання результатів навчання відображенні в додатку А до силабусу!

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

-щодо термінів виконання та перескладання

Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів із кожної навчальної дисципліни: один раз викладачу, другий – комісії, яка формується директором інституту. Отримана оцінка у результаті другого повторного складання екзамену є остаточною. У випадках конфліктної ситуації, за мотивованою заявою здобувача вищої освіти чи викладача, директором інституту створюється комісія в складі трьох осіб для проведення екзамену, до якої можуть входити: завідувач кафедри, члени групи забезпечення освітньої програми, науково-педагогічні працівники відповідної кафедри, завідувач директорату.. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.<http://surl.li/dcddab>.

-щодо академічної доброчесності

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації <http://surl.li/irohph>, <http://surl.li/sbyeab>, <http://surl.li/cbcoqm>.

- щодо відвідування занять

Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів

	навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача. Контроль за відвідуванням здобувачами вищої освіти навчальних занять здійснює директор інституту
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. http://surl.li/britcc .
- щодо оскарження результатів оцінювання	Складання екзамену для підвищення позитивної оцінки з навчальної дисципліни здійснюється тільки один раз із дозволу першого проректора на підставі заяви здобувача вищої освіти, що візується завідувачем відповідної кафедри та директором інституту. Кількість навчальних дисциплін, які можна перездати здобувачу вищої освіти за весь період навчання, не повинна перевищувати чотирьох. Оцінка, отримана під час перездачі є остаточною http://surl.li/blxuuj
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	
Основні 1. Антошкіна Л. І., Фролова Г. І., Фролов Ю. М., Трикоз І. В. Організація підприємницької діяльності: навч. посіб. Київ: Талком, 2021. 369 с. 2. Веретенникова Г. Б., Томах В. В., Геращенко. І. М. Планування та організація діяльності підприємства [Електронний ресурс] : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 210 с. 3. Гусєва О. Ю., Воскобоева О. В., Ромащенко О. С. Планування діяльності підприємства: навч. посіб. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2020. 135 с. URL: http://www.dut.edu.ua/ua/lib/1/category/96/view/2154. 4. Гусєва О.Ю., Воскобоева О.В., Ромащенко О.С. Планування діяльності підприємств: навчальний посібник. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2020. 135 с. 5. Козик В. В. Організація виробництва: підручник. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2020. 256 с. 6. Основи підприємницької діяльності : підручник. за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2022. 515 с.	

7. Організація виробництва: курс лекцій: навч. посіб. для студ. спеціальності 051«Економіка»/ КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: О.О. Кожемяченко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 233 с.

8. Організація і планування виробництва в аграрних формуваннях: навчальний посібник /За заг. ред. М.М. Ільчука. Вид. 2-ге, перероб та доп. Київ: НУБіП України, 2022. 358 с.

9. Планування та організація діяльності підприємства: навчальний посібник Г. Б. Веретенникова, В. В. Томах, І. М. Геращенко. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 210 с.

10. Скібіцька Л.І., Циганко В.П., Мирошніченко Г.Б., Чернишов О.Ю. Менеджмент підприємницької діяльності. Книга 1. Організація бізнесу. Навчальний посібник. Кондор 2025. 836 с.

Допоміжні

1. Копань Д. В., Писаренко С. В. Ефективне використання трудових ресурсів на підприємстві: *матеріали науково-практичної конференції за підсумками проходження здобувачами вищої освіти виробничих практик*. 19-20 березня 2020 р. Випуск 13. Полтава. ПДАА 2020. С. 186-188.

2. Писаренко С. В., Решетник В. Г., Ільченко А. І. Ресурсний потенціал як чинник забезпечення конкурентоспроможності підприємства. *Науковий погляд: економіка та управління. Серія: Економіка. Збірник наукових праць*. Випуск 1(67). Дніпро 2020. С. 99-105.

3. Писаренко С. В., Кацай С. А., Васильєва Ю. А. Інноваційний розвиток як фактор підвищення ефективності основних засобів аграрних підприємств. *Причорноморські економічні студії*. Випуск 57. Одеса 2020. С. 83-87.

4. Сень О. В, Писаренко С. В., Бурик В. В. Формування стратегії розвитку підприємницької діяльності фірми. *Електроний журнал «Інфраструктура ринку»*, № 42, 2020. Одеса.

5. Писаренко С. В., Татару Н. К. Організаційні основи управління персоналом підприємства: *матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики»*, м. Полтава, 19 травня 2021 року.

6. Писаренко С. В., Кулинич А. С., П., Яремчук В. Р. Організаційні основи формування ефективності підприємницької діяльності: *матеріали IV Всеукраїнська науково-практична конференція (за міжнародною участю) «Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституціональних змін»*. ПДАУ, 2021 р. м. Полтава С. 86-94.

7. Писаренко С. В. Татару Н. К. Організаційно-економічний механізм розвитку персоналу підприємства. Наукове забезпечення соціально-економічних і управлінських засад розвитку, правового регулювання, провайдингу екоінновацій та енергоефективних технологій в умовах глобалізації в аграрній і суміжних сферах: *колективна монографія*; за редакцією Ю.В. Самойлик. Полтава: ФОП Петренко І. М., 2021. 237 с. (С. 228-239).

8. Чіп Л. О., Писаренко С. В. Проблематика підприємницької діяльності малих фермерських господарств: *матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (заочна форма) «Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору»*. Полтава, 2021. С. 389-391.

9. Писаренко С. В. Формування мотиваційного механізму підвищення продуктивності праці на підприємстві. Якість та безпечність продукції у внутрішній і зовнішній торгівлі й торговельне підприємництво: сучасні вектори розвитку і перспективи: *колективна монографія*, за редакцією О. В. Калашник, С. Е. Мороз, І. О. Яснолоб. Полтава: ПП «Астроя», 2022. С. 183-211.

10. Писаренко С.В. Сутність виробничої системи та її головні характеристики. «Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору» Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (заочна форма) Полтава, 26 березня 2024 р. Полтава, 2024. С. 295-297.

11. Писаренко С. В. Дробот І. М., Швидун В. В. Стратегічні напрями підвищення ефективності діяльності аграрного підприємства. Матеріали Міжнародної науково-практичної

конференції «Аграрний бізнес: технології вирощування, зберігання, переробки зернових та олійних культур», від 22 квітня 2025 року. ПДАУ.2025 С. 122-124.

12. Яснолоб І. О., Писаренко С. В. Системний підхід до управління якістю продукції на всіх етапах її життєвого циклу. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Аграрний бізнес: технології вирощування, зберігання, переробки зернових та олійних культур», від 22 квітня 2025 року. ПДАУ.2025 С. 55-57

Інформаційні ресурси

1. Податковий Кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

2. Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення системи органів Антимонопольного комітету. URL: <https://www.kmu.gov.ua/bills/proekt-zakonu-pro-vnesennya-zmin-do-zakonu-ukraini-pro-antimonopolniy-komitet-ukraini-ta-deyakikh-inshikh-zakonodavchikh-aktiv-ukraini-shchodo-vdoskonalennya-sistemi-organiv-antimonop>.

3. Онлайн-курси з управління, стратегічного планування та організації діяльності підприємств. URL: <https://www.coursera.org/>.

4. Ресурс для малого бізнесу зі статтями про стратегічне планування та управління підприємством. URL: <https://www.inc.com/>.

5. Аналітика та статті про лідерство, бізнес-стратегії та планування. URL: <https://www.forbes.com/>.

6. Статті та кейси про стратегічне планування та організацію діяльності підприємств.

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри підприємництва і пава
Протокол від. «01» вересня 2025 р., протокол № 1

ДОДАТОК А

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на заліку 201А_мд2024(ЕЕР) (залік)

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Опитування	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи(у вигляді реферату, або презентації)	Разом
Тема 1. Поняття, предмет і методи дисципліни «Організація підприємницької діяльності в АПК».	2	2	20	4
Тема 2. Значення, принципи, сутність підприємництва, та його сучасні організаційні форми.	4	5		9
Тема 3. Характеристика виробничих систем АПК, на засадах сталого розвитку	4	6		10
Тема 4 Організаційні-економічні процеси	6	6		32

використання земельних ресурсів.				
Тема 5. Організаційні-економічні процеси використання трудових ресурсів.	6	6		11
Тема 6. Організація основних виробничих процесів в рослинництві.	6	5		11
Тема 7. Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку підприємницької діяльності..	6	5		11
Тема 8. Організація забезпечення якості та конкурентоспроможності продукції, та вивчення ринку.	6	5		11
Разом	40	40	20	100

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на заліку
201A_мз2024(ЕЕР) (залік)

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Опитування	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи (у вигляді реферату, або презентації)	Разом
Тема 1. Поняття, предмет і методи дисципліни «Організація підприємницької діяльності в АПК».	2	2	20	5
Тема 2. Значення, принципи, сутність підприємництва, та його сучасні організаційні форми.	4	5		9
Тема 3. Характеристика виробничих систем АПК, на засадах сталого розвитку	4	6		10
Тема 4 Організаційні-економічні процеси використання земельних ресурсів.	6	6		32

Тема 5. Організаційні-економічні процеси використання трудових ресурсів.	6	6		11
Тема 6. Організація основних виробничих процесів в рослинництві.	6	5		11
Тема 7. Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку підприємницької діяльності..	6	5		11
Тема 8. Організація забезпечення якості та конкурентоспроможності продукції, та вивчення ринку.	6	5		11
Разом	40	40	20	100

Шкала та критерії та оцінювання проведення опитування

Шкала оцінювання, балів	Характеристика критерію
Високий рівень 4-6	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом, самостійно та аргументовано його висвітлює. Генерує нові ідеї та використовує сучасні технології під час теоретичних досліджень в підприємництві. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на високому рівні
Достатній рівень 0-3	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, не аргументовано його висвітлює. Наводить не конкретні приклади. Частково генерує нові ідеї та частково використовує сучасні технології під час теоретичних досліджень соціального підприємництва. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на достатньому рівні

Шкала та критерії та оцінювання виконання завдань на практичних заняттях

Шкала оцінювання, балів	Характеристика критерію
Високий рівень 4-6	Здобувач вищої освіти правильно виконав завдання на практичних заняттях, вміє пояснити методику розв'язання та зміст застосовуваного понятійного апарату. Вміє аргументувати свої думки, працює та дискутує зі здобувачами вищої освіти, генерує нові ідеї з соціального підприємництва. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на високому рівні
Середній рівень 2-3	Здобувач вищої освіти розв'язав завдання на практичних заняттях, але не спромігся аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату та методики розв'язання практичної роботи. Частково вміє аргументувати свої думки, працює та дискутує зі здобувачами вищої освіти,

Шкала оцінювання, балів	Характеристика критерію
	генерує нові ідеї з організації підприємницької діяльності. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на достатньому рівні
Низький рівень 0-1	Здобувач вищої освіти неправильно виконав завдання на практичних заняттях, показав незадовільне знання понятійного апарату, або взагалі нічого не відповів з соціального підприємництва. Що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Шкала оцінювання, балів	Характеристика критерію
Високий рівень 17-20	У самостійній роботі здобувач повинен висвітлити інноваційність та реалістичність рішень; комплексність підходу; щодо організації підприємницької діяльності, до сталого розвитку; проведено оцінку можливого впливу на екологію, економіку. Самостійно аналізує ситуацію та приймає оптимальні рішення, наводить обґрунтування запропонованих рішень. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на високому рівні
Достатній рівень 6-16	У самостійній роботі здобувач формулює поняття та пояснює їх застосування, аналізує; комплексність підходу до сталого розвитку; частково проведено оцінку можливого впливу на екологію, економіку та соціальне життя, якісна презентація та частково наведено обґрунтування запропонованих рішень. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на середньому рівні
Базовий рівень 3-5	У самостійній роботі здобувач відтворює визначення без глибокого розуміння їх змісту. Виконує завдання за прикладом, допускаючи помилки. У виконаній роботі, не повністю висвітлено інноваційність та реалістичність рішень; не прослідковується комплексний підхід до організації підприємницької діяльності, формування сталого розвитку; частково проведено оцінку можливого впливу на екологію, економіку та соціальне життя; наявна презентація але не наведено обґрунтування запропонованих рішень. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на достатньому рівні
Низький рівень 0-2	У самостійній роботі здобувач не висвітлено інноваційність та реалістичність рішень; не прослідковується комплексний підхід до організації підприємницької діяльності, сталого розвитку; немає оцінки можливого впливу на екологію, економіку та соціальне життя; наявна презентація але не наведено обґрунтування запропонованих рішень. Що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів